

Čís. 15709.

Správca cudzineckého majetku (Alien Property Custodian) resp. na jeho miesto zriadená úradovňa cudzineckého majetku (Alien Property Bureau) Spojených štátov severoamerických majú aj pred tuzemskými súdmi sporovú spôsobilosť podľa § 71 Osp. (§ 74 Osp.).

(Rozh. z 3. decembra 1936, Rv IV 18/36.)

Správca cudzineckého majetku v Spojených štátoch severoamerických poukázal v r. 1924 prostredníctvom čsl. vyslanectva vo Washingtone žalovaným ako domnelým dedičkám zomr. Jána S., ktorý sa začiatkom r. 1918 zabil v severoamerických doloch, jeho tamojšiu pozostalosť, keď však bolo pozdejšie zistené, že zomr. Ján S. nebol príbuzným žalovaných, žalobou, podanou u tuzemského občianskeho súdu, domáhal se vrátenia poukázaných súm. Žalované namietaly medzi iným, že žalobník v svojej funkcii — ako správca cudzineckého majetku — nemá sporovú spôsobilosť (§ 180 č. 6 Osp.).

Súdy všetkých troch stolíc žalobe vyhoveľ, dotyčne spomenutej námietky Najvyšší súd v dôvodoch svojho rozhodnutie uviedol toto:

Podľa oficiálnej informácie, opatrenej v smysle § 268 Osp. prostredníctvom ministerstva spravodlnosti od vlády Spojených štátov severoamerických, otázka sporovej spôsobilosti a zastupovania úradu správcu cudzineckého majetku (Alien Property Custodian) ako aj po jeho zrušení výkonným nariadením zo dňa 1. mája 1934 č. 6694 na jeho miesto zriadenej Úradovne cudzineckého majetku (Alien Property Bureau) u štátneho departementu spravodlnosti vo Washingtone D. C., vedenej generálnym prokurátorom (Attorney General) Spojených štátov severoamerických, upravená je zákonom o zabavení majetku príslušníkov nepriateľských štátov (The Trading with the Enemy Act) zo dňa 6. októbra 1917, 40 Stat. 411 resp. zákonom o vyrovnaní válečných nárokov (Settlement of War Claims Act) zo dňa 4. marca 1928, 45 Stat. 254 v znení pozdejších noviel a prevádzajúcich nariadení k týmto zákonom vydaných ako aj všeobecne »United States Code Annotated, Title 50, Appendix«. V smysle týchto ustanovení bývalý úrad správcu cudzineckého majetku bol síce orgánom vlády Spojených štátov severoamerických, ale správca úradu mal spôsobilosť byť stranou v občianskych sporoch, t. j. byť subjektom pomeru procesne-právneho a mal právo, aby bol pripustený k procesným úkonom pred súdmi Spojených štátov severoamerických s právom zastupovať alebo samostatne konať. Preto nemožno žalobníkovi hľadiac na ustanovenie §§ 71 a 74 Osp. odopreť túto sporovú spôsobilosť ani pred súdmi tuzemskými.

Žalujúca strana zastúpená je advokátom, ktorý je zapísaný u advokátskej komory, preto okolnosť, že úrad správcu bol počas sporu zrušený a na jeho miesto ako právny nástupca zriadená bola úradovňa, je

hľadiac na ustanovenie § 470 Osp. *) na osud tohoto sporu právne bezvýznamná a nemá opodstatnenosti sťažnosť, že žalujúca strana nemá sporovej spôsobilosti.

Čís. 15710.

Vedomosť vymáhajúceho veriteľa, že na dlžníka — obchodníka — vedú exekúcie aj četní iní veritelia, stačí k dokázaniu jeho vedomosti o dlžníkovej insolvencii podľa § 34 konk. por.

(Rozh. zo 4. decembra 1936, Rv IV 80/36.)

Správca úpadkovej podstaty napadol žalobou na základě bodu 2., odst. 1 § 34 konk. por. exekučné záložné právo nadobudnuté žalovaným mestom mobilárnymi exekúciami, vedenými proti úpadcovi pred vyhlásením konkurzu.

Oba nižšie súdy žalobe vyhověly tak, že napadnuté exekučné záložné právo vyhlásily voči konkurzným veriteľom za bezúčinné.

Najvyšší súd dovoláciu žiadost' žalovaného mesta zamietol.

D ô v o d y:

Najvyšší súd zistil z exekučných spisov okresného súdu v B. č. E 3366/32, sdelených na pojednávaní pred súdom I. stolice dňa 10. apríla 1935, že proti úpadcovi vykonala firma B. dňa 28. júna 1932 exekúciu, a to od 8 hod. rano (č. E 3366/32), k tejto exekúcii pripojilo sa v ten istý deň o 9 hod. 05 min. žalované mesto s vecou E 3886/32 a vdova po zomr. Albertovi P. s vecou č. E 1275/32. Za žalované mesto intervenoval za advokáta Dr. Ladislava M. Juraj V.

Keď tedy žalované mesto počalo zabavovať hnutelnosti úpadcu, ktorý bol vtedy nesporne obchodníkom, trpel tento už výkon druhej a tretej exekúcie v ten istý deň.

Obchodník, ktorý trpí, aby jeho hnutelnosti byly zabavené exekučne, miesto toho, aby pohľadávku zaplatil, alebo uložil do súdneho depozitu, dal nepochybne na javo, že nie je spôsobilý platiť.

Nemôže byť tedy pochybným, že úpadca už nebol spôsobilý platiť vtedy, keď sa zástupca žalovaného mesta hlásil cieľom výkonu exekúcie E 3886/32 u výkonného orgánu vykonávajúceho exekúciu v prospech iného veriteľa, a že tejto nespôsobilosti úpadcu platiť Juraj V. musel sa dozvedieť už pri hlásení sa u výkonného orgánu, lebo videl alebo aspoň vidieť musel, že tento vykonáva exekúciu proti úpadcovi obchodníkovi.

Vo zvýšenej miere platí to všetko na ostatné napadnuté exekúcie.

Výšspomenuté zabavenie, započaté dňa 28. júna 1932, bolo vykonávané bez prerušenia do dňa 19. resp. 26. júla 1932, a už dňa 28. júna

*) § 106 Osp.